

7.6.2023

Talousarvion 2024 - 2026 laadintaohjeet

1. Yleistä

Taloussuunnittelua lähdetään tekemään kuluvan vuoden talouden toteutumaarvion pohjalta.

Konserniyhtiöt toimittavat erillisen ohjeen mukaisesti erityistavoitteensa vuosille 2024 – 2026. Lisäksi yhtiöiden tulee tehdä selkoa tulevasta toiminnasta pääpiirteittäin, mm. suunnittelukaudelle sisältyvästä investointiohjelmastaan ja mahdollisista lainanottosuunnitelmistaan.

Kunnan henkilöstöohjelmassa on esitettävä myös nimikkeiden muutokset niin, että lakkautettava nimike näkyy miinusmerkkisenä. Myös mahdolliset työsuhteiden muuttamiset virkasuhteiksi on otettava henkilöstöohjelmaan. Tilapäisesti määräaikaisesta henkilöstöstä on ao. kohtaan laitettava käytettävät nimikkeet ja arvio henkilötyövuosista. Tilapäistä määräaikaista henkilöstöä ei laskea henkilöstöohjelman henkilöstön lukumäärään.

2. Väkiluku ja väestöennuste

2022	2023	2024	2025	2026
7047	7010	7025 (4/2022)		

Tilastokeskuksen mukaan kunnan lopullinen väkiluku 31.12.2022 oli 7047. Vuoden 2023 kohdalla on nyt kuluvan vuoden talousarviossa käytetty väkiluku. Kuluvan vuoden viimeisin julkaistu ennakkollinen väkiluku oli 7025 eli hieman laskua alku vuoteen verrattuna. Tilastokeskus julkaisee kesäkuun lopulla **toukokuun** ennakkoväkiluvun, jota perinteisesti on käytetty taloussuunnittelun tunnusluvuissa.

7.6.2023

3. Verotulot ja valtionosuudet

Verotuloja arvioitaessa tullaan käyttämään mm. Suomen Kuntaliiton viimeisintä veroennustekehikkoa. (Tässä 14.4.2023 julkaisu.)

Inari

1 000 €

Yhteenveto						
TILIVUOSI	2021	2022	2023**	2024**	2025**	2026**
Verolaji						
Kunnallisvero	21 052	22 801	10 652	10 013	9 923	10 319
<i>Muutos %</i>	0,4	8,3	-53,3	-6,0	-0,9	4,0
Yhteisövero	4 440	4 367	2 521	2 018	2 148	2 256
<i>Muutos %</i>	46,0	-1,6	-42,3	-19,9	6,4	5,0
Kiinteistövero	4 730	4 976	5 306	5 330	5 330	5 330
<i>Muutos %</i>	11,9	5,2	6,6	0,4	0,0	0,0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	30 223	32 144	18 479	17 361	17 402	17 905
<i>Muutos %</i>	7,0	6,4	-42,5	-6,1	0,2	2,9

Kuntaliitto tekee ennusteensa yhteistyössä valtiovarainministeriön ja Verohallinnon kanssa. Veroennustekehikon päivitys perustuu nyt pääosin kevään kuntatalousohjelman arvioihin verotulojen kehityksestä. Lisäksi Kuntaliitto on käynyt keskusteluja verotulojen tulevien vuosien kehityksestä Valtiovarainministeriön kanssa. Ennusteessa on huomioitu verotilitykset maaliskuuhun asti, Verohallinnon julkaisema tilasto verovuoden 2022 ansiotuloista sekä kiinteistöveron ennakkotiedot verovuodelle 2023.

Vuoden 2023 tuloveroprosentti muodostui siten, että kuntien vuoden 2022 veroprosenteista leikattiin 12,64 prosenttiyksikköä, joten Inarin veroprosentiksi jäi 6,36 %. Ensi vuodelle kunnat määrittävät tuloveroprosenttinsa prosentin kymmenyksen tarkkuudella. Verokehikon tuloveroprosentissa vuosien 2024 – 2026 kohdalla on Kuntaliiton toimesta huomioitu automaattinen muutos lähimpään kymmenykseen. Verokehikossa vuosille 2024 – 2026 tuloveroprosentti Inarissa on 6,40 %. Taloussuunnittelua lähdetään alustavasti tekemään oletuksella, että veroprosentit pysyvät ennallaan.

Tämä kuntakohtainen ennustekehikko on tarkoitettu kuntien talousjohdolle kunnan omien verotulojen ennustamisen apuvälineeksi. Kuntaliitto julkaisee seuraavan veroennustekehikon kuluvan vuoden elokuussa.

7.6.2023

Valtionosuuksista Kuntaliitto on toukokuussa 2023 julkaissut alustavat ennakkolliset laskelmat vuodelle 2024.

1 000 €

2021	2022	2023	2024
26 167	27 757	10 150	10 600

Ennakolliset valtionosuudet tarkentuvat syksyn aikana.

4. Suunnittelukehukset ja muut lähtökohdat

VM:n kuntatalousohjelman (kevät 2023) mukaan peruspalvelujen hintaindeksin muutokset ovat v. 2024: 3,0 %, v. 2025: 2,9 % ja v. 2026: 3,6 %.

Kuluttajahintaindeksin muutokset ovat v. 2024: 2,5 %, v. 2025: 1,6 % ja v. 2025: 2,0 %.

Kuntien ansiotason muutokset ovat v. 2024: 3,3 %, v. 2025: 3,2 % ja v. 2026: 3,8 %.

Vuoden 2024 talousarviokehysten lähtökohdaksi otetaan kuluvan vuoden toteutuma-arvio + indeksikorotukset palkkoihin 3,5 % ja hankintoihin 3,0 % + toiminnallisista muutoksista aiheutuvat lisäykset tai vähennykset (perusteluineen). Mahdolliset tarkennukset tehdään elokuun aikana.

Suunnitteluvuosien kehyksiin on tässä vaiheessa otettu vastaavat indeksit; vuodelle 2025: palkoissa 3,2 % ja hankinnoissa 2,9 %, vuodelle 2026: palkoissa 3,8 % ja hankinnoissa 3,6 % sekä toiminnallisista muutoksista aiheutuvat lisäykset tai vähennykset. TE - palveluiden siirtyminen kuntaan huomioidaan vv. 2025 ja 2026 suunnittelukehyksissä.

Toimialat arvioivat kuluvan vuoden talousarvion toteutuman ja laittavat Dynastiassa olevaan laskentataulukkoon (raamikortit) 18.8.2023 mennessä. Elokuun aikana tarkistetaan tarvittaessa kuluvan vuoden toteutumien arviot ja tehdään mahdolliset uudelleen arvioinnit budjetoinnin ja suunnittelun perusteisiin.

Taloussuunnittelun lähtökohtana on rajoittaa kunnan menojen kasvua niin, että käytettävissä olevat tulot riittävät menoihin.

7.6.2023

5. Sosiaaliturva- ja eläkevakuutusmaksut

Palkkaperusteinen eläkemaksu v. 2024+tasausmaksu	19,80 % / palkoista
Työntekijän eläkemaksu (alle 53 v. ja 63 v. täytt.)	7,15 % / palkoista
Työntekijän eläkemaksu (53 – 62 v.)	8,65 % / palkoista
Työttömyysvakuutusmaksu	2,06 % / palkoista
Sairausvakuutusmaksu	1,30 % / palkoista
Muut erät; taloudellinen tuki, tapaturmavak.maksu	0,70 % / palkoista

Työnantajan maksut ovat keskimäärin 23,86 % palkoista sis. tasausmaksun osuuden 3 % palkoista.

Eläkemenoperusteisen maksun tilalle on tullut tasausmaksu. Kunnat ovat maksaneet tasausmaksua vuoden 2023 alusta lukien. Inarin kunnalle ennakoarvio ensi vuodelle on tällä hetkellä 519 901,56 euroa (Keva 27.4.2023).

6. Investoinnit

Investointisuunnitelma perusteluineen on alustavasti tehty Dynastian kortille. Toimialat tekevät mahdolliset tarkennukset/muutokset 14.8.2023 mennessä Dynastiaan.

7. Suunnitteluaiakataulu

Suunnittelussa noudatetaan oheista suunnitteluaiakataulua. Aikataulu on laadittu siten, että veroprosentit käsitellään marraskuun valtuustossa ja talous- ja toimintasuunnitelma joulukuun valtuustossa. Ensi vuoden talousarvio sekä talous- ja toimintasuunnitelma 2024 - 2026 tehdään Dynastiassa kortilla nro 337/2023 olevalle kuluvan vuoden talousarvion ja -suunnitelman pohjalle.

Pirjo Kyrö
taluspäällikkö